

Representantforslag 86 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande

Dokument 8:86 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden og Trine Skei Grande om Preikestolen nasjonalpark

Til Stortinget

Bakgrunn

Preikestolen og området rundt er et unikt område med en variert topografi. Området ligger nord for Lysefjorden og har et areal på ca. 215 km². Området strekker seg nordover til Tysdalsvatnet og riksvei 13. Grensa i øst følger veien til Songesand. Mot vest følger man grensa til fylkesplanen for Preikestolområdet, går videre via Øykjafjellet, Guromyrfjellet, Litla Tiberfjellet og opp til utløpet av Tysdalsvatnet. Mot sør er Lysefjorden grensa. Området blir i rapporten «Vakre landskap i Rogaland» omtalt som Preikestolområdet.

Karakteristisk for landskapet er at det er sterkt oppskåret med en rekke små og store vann. Variasjonen er stor fra Preikestolens loddrette stup, via ulike skogtyper, til kystlynghei og snaufjell. Viktige lokaliteter som rikberg og myr med kalkkrevende arter er med på å komplettere den store variasjonen i området. Mange sjeldne planter og fugler er registrert, og flere av disse står oppført på den nasjonale rødlista. Området danner en korridor som forbinder fjell og hav. Dette gjenspeiler seg i flora og fauna. Mange alpine arter har sin vestligste utbredelse i dette området.

Området går fra havnivå og opp mot 900 moh., men størsteparten ligger mellom 400–600 moh. Berggrunnen i området består i hovedsak av middels til grovkornet granitt. Fjellmassene er generelt mest oppsprukket i områdene vest for Longavatn. Ett spennende trekk med berggrunnen er at det går kalk-

årer i fjellet. Disse kommer til syne der sigevann trenger seg fram og gir små områder med «rikberg». Her finner man en spennende flora med mange kalkkrevende planter, flere meget sjeldne for Rogaland. Topografien er variert, og karakteristisk for landskapet er at det er sterkt oppskåret med en rekke små og store vann. Vekslingen mellom nakne fjelltopper, furukledte åser, bjørkekledte lier, lyngheier, myrer, bekker og vann gjør at landskapet ikke virker ensformig og kjedelig, til tross for liten variasjon i bergartstypen. Området har kystklima med milde vintre, kjølige somrer og mye nedbør.

Den varierte topografien og de betydelige høydeforskjellene gjør at området får en ganske variert vegetasjon, fra skog til snaufjell. Klimaet gjør at det er oseaniske vegetasjonstyper som går igjen, og innslaget av oseaniske arter er ofte dominerende i de ulike vegetasjonstypene. Ett annet interessant trekk ved området, som man også kan finne igjen på store deler av Vestlandet, er at fjellplanter trekker ut mot kysten og dels inngår i oseanisk lavlandsvegetasjon.

I området finnes alle de fire hjortedyra. Hjort, rådyr og elg holder seg helst i den vestlige enden. Fuglefaunaen er middels variert og relativt typisk for den naturgeografiske regionen. Særlig rike lokaliteter er Skurvedalen og Småsildalen. Området har en god bestand av hønsefugl. Området inneholder også forholdsvis store forekomster av rovfugl, og spesielt interessant er mangfoldet av spetter. I tillegg er smålom og storlom godt representert. Fjellheia har forekomster av en alpin fuglefauna.

Området mot Lysefjorden er gitt høyeste verdi (4 stjerner) i rapporten «Vakre landskap i Rogaland», som er utarbeidet av Rogaland fylkeskommune. Her finner vi blant annet Preikestolen som er kjent langt utover landegrensene, og som blir mye brukt i markedsføringen av Lysefjorden som turistmål. Landskapet er dramatisk med sine loddrette stup ned i fjor-

den, i stor kontrast til landskapet innenfor. Det er registrert mange arter rovfugler og spetter i området. Flere står oppført på den norske rødlista, og her finnes også rødlistearter som teist, vandrefalk, barlind, sølvasal og buntsivaks.

Helt i øst (Skurvedalen) og i vest (Ulvaskogvatn) er det områder med gammel kystfuruskog. Begge disse områdene er vurdert vernet tidligere. Flere plasser langs fjorden og oppe på platået er det rester etter gamle fjellgårder og stølsdrift.

Størsteparten av den vestlige delen er skogkledd. Skogbildet er variert, med innslag av mange treslag. I sør og nord er det bra bestander av furuskog. Høyere liggende områder er dominert av bjørk, men i sørhellingene kan man også finne en del ospeholt. I de lavere liggende og soleksponerte områdene finnes det en del områder med edelløvsskog. Langs bekker og elver vokser det svartor. Området er kupert med mange små og store vann, bekker og myrer. Her er det registrert en rekke rødlistearter, både av fugler, karplanter, sopp, moser og lav. Flere plasser kan man finne rester etter tidligere bruk: kvernhus, husmannsplasser og stølsbuer. Av rødlistearter finner man for eksempel hvitryggspett, brudespore, brun-kvitkjuke, kløftegrimemose og hodeskoddelav.

Det østlige området skiller seg ut fra de to andre områdene. Her har vi store områder som ligger over skoggrensa, og topper som strekker seg opp mot 800 m. Bare i de nordlige og østlige områdene finner vi igjen skogen. Den østre delen er «fattigere» på arter enn de to andre områdene, men inneholder en ny dimensjon som kompletterer området og gir det et enda større spenn i vegetasjonstyper og landskapsformer. Her finner vi òg de mest uberørte områdene som ligger lengst unna menneskelig påvirkning. Denne østlige delen er definert som villreinområde, men inngår ikke i det nåværende verneområdet, Ryfylke–Setesdal–Vesthei. En videre oppstyking og fragmentering av området vil være med på å innskrenke villrei-

nens leveområder. I dette området finner vi òg en alpin fuglefauna. Bestanden av blåstrupe representerer en vestlig utbredelsesgrense for arten. Det er også blitt observert spillende boltitt, noe som kan indikere hekking (vil også representere en vestlig utbredelsesgrense). To store vann i området er fortsatt ikke regulerte, Sandvatn og Krokavatnet. Av rødlistearter finner man fjellvåk, steinskvett og brunskjene.

Fylkesmannen i Rogaland har uttalt seg positivt til nasjonalparken: «Det faglege grunnlaget for oppretting av nasjonalpark på nordsida av Lysefjorden er tilstades», sier Fylkesmannen i Rogaland i sin vurdering.

12 frivillige organisasjoner med over 300 000 medlemmer stiller seg bak kravet om Preikestolen nasjonalpark – NÅ!

Leder Kristin Krohn Devold i Den norske Turistforening har uttalt:

«Preikestolen og Lysefjorden er uten sidestykke i norsk natur og fortjener nasjonalparkstatus.»

Trusselbildet består i hovedsak av ønske om mer kraftutbygging, skogsbilveier og utvidelse av eksisterende hytteområder. Forslagsstillerne mener derfor det er ønskelig med et varig vern av dette unike området for å unngå en bit-for-bit-fragmentering, som til slutt vil føre til at området med dets kvaliteter er tapt for alltid.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid med mål om å etablere Preikestolen nasjonalpark.

9. februar 2011